

Βαγγέλης Μπέκας: συνέντευξη στη Χαριτίνη Μαλισσόβα

Χαριτίνη Μαλισσόβα

Δημοσιεύτηκε 27 Ιουνίου 2017

Ο Βαγγέλης Μπέκας γεννήθηκε στην Πρέβεζα. Εκτός από το *Μαύρο φυλαχτό* που κυκλοφόρησε πρόσφατα από τις εκδόσεις Ψυχογιός και που στάθηκε αφορμή της συνέντευξής μας, έχουν εκδοθεί ακόμα τρία του μυθιστορήματα (*Το 13ο υπόγειο*, το *Φετίχ* και *Οι αισιόδοξοι*), ενώ ασχολείται και με το σενάριο. Το 2015 έλαβε το 1ο βραβείο για σενάριο μεγάλου μήκους από την Ένωση Σεναριογράφων Ελλάδος (*Η χύτρα*). Διηγήματα και άρθρα του έχουν δημοσιευτεί σε εφημερίδες και περιοδικά. Ζει στην Αθήνα, όπου συντονίζει εργαστήρια δημιουργικής γραφής. Το προσωπικό του ιστολόγιο είναι: <http://barouak.blogspot.gr/>

Το *Μαύρο φυλαχτό*, το τέταρτο μυθιστόρημά σας, είναι ένα ιστορικό μυθιστόρημα από το Σούλι ως τους Κορφούς (την Κέρκυρα) που ξεκινά από την προεπαναστατική περίοδο. Θέλετε να μας πείτε λίγα λόγια;

Βρισκόμαστε στο 1797, λίγα χρόνια μετά τη Γαλλική Επανάσταση. Η Ενετοκρατία καταρρέει στα Επτάνησα, οι Γάλλοι επαναστάτες καταφθάνουν με νέες ιδέες και ιδανικά, ενώ λίγο πιο κει τα Γιάννενα του Αλή πασά και το ελεύθερο Σούλι. Στα τότε σύνορα Ανατολής και Δύσης συνέβαινε μια κοσμογονία.

Κεντρικός ήρωας είναι ο Μάρκος, ο οποίος στέλνεται κατάσκοπος του Σουλίου στην Κέρκυρα για να μάθει αν οι Γάλλοι έρχονται ως φίλοι ή εχθροί. Ο Μάρκος δεν είναι ατρόμητος πολεμιστής, όπως οι άλλοι

Σουλιώτες. Είναι ένας αθώος άνθρωπος σε φοβερές εποχές, που η ευστροφία και η μουσική τον γλιτώνουν από τα δεινά – αλλά ως τότε. Στην Κέρκυρα εμποτίζεται με τις ιδέες της Γαλλικής Επανάστασης, όμως του παίρνει τα μυαλά ο έρωτας για μια όμορφη Κερκυραία και το χρέος της δολοφονημένης αδερφής τον κατατρέχει. Το χρέος του αίματος είναι δυσβάσταχτο για τον Μάρκο. Ξέρετε, όταν κάποιος σκότωνε γυναίκα στο Σούλι, όφειλες για εκδίκηση να σκοτώσεις τέσσερις άντρες από τη φάρα του φονιά. Τότε είναι που ξεσπά και ο τελευταίος πόλεμος με τον Αλή πασά. Μπολιάζοντας τα ιστορικά γεγονότα με τη βεντέτα, το μυθιστόρημα αποκτά και αστυνομική πλοκή. Κατά κάποιον τρόπο είναι ιστορικό μυθιστόρημα και θρίλερ μυστηρίου.

Είναι που, αν δεν σκάψεις μέσα σου, αν δεν βρεις τις ρίζες, ποτέ δεν θα μάθεις ποιος στ' αλήθεια είσαι. Ως άνθρωπος. Και ως γένος. Κι αν δεν ξέρεις ποιος στ' αλήθεια είσαι, χάνεσαι στη δίνη της εποχής. Όπως και η χώρα. Νομίζω ότι είναι θέμα αυτογνωσίας και ταυτότητας.

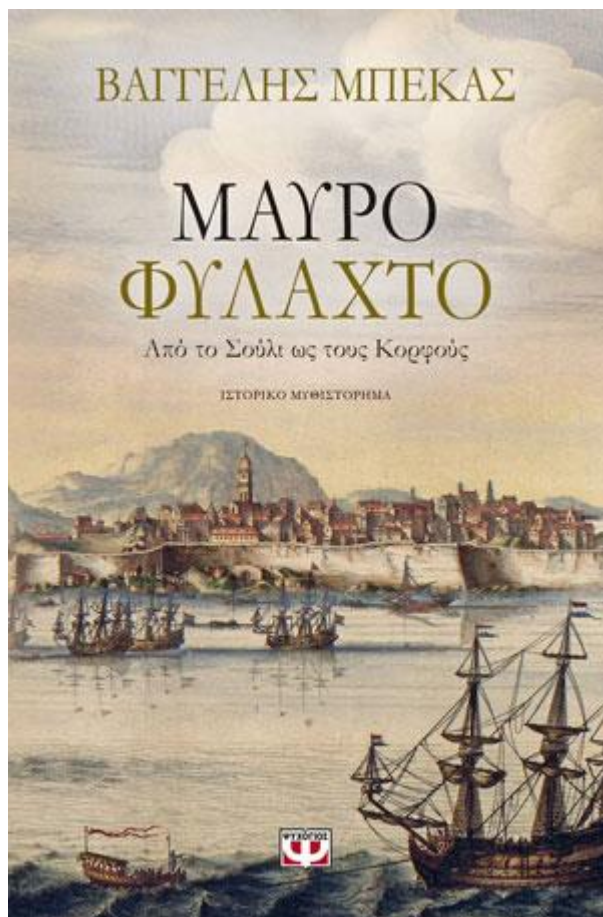
Θεωρείτε ότι η ιστορία των περιοχών αυτών έχει αποτελέσει σε μικρότερο βαθμό αντικείμενο μυθοπλασίας σε σχέση με την ιστορία άλλων περιοχών;

Σε σχέση με άλλες εποχές και τόπους, είναι βέβαιο ότι έχουν γραφτεί λίγα μυθιστορήματα, παρόλο που τα γεγονότα αυτής της περιόδου είναι συνταρακτικά. Ο Βοναπάρτης βάζει φουρνέλο στα φουστάνια των γαλαζοαίματων της Ευρώπης, στέλνει τους επαναστάτες του στην Κέρκυρα, τότε ανάβει η σπίθα και σε μας. Είναι η εποχή που ο Ρήγας Φεραίος προσπαθεί να ξεκινήσει την Ελληνική Επανάσταση, αλλά τον πιάνουν οι Αυστριακοί στην Τεργέστη. Οι Γάλλοι στέλνουν τυπογραφείο στην Κέρκυρα, κι εκεί ο Περαιβός θα τυπώσει ξανά τον «Θούριο». Ο Περαιβός ήταν σύντροφος του Ρήγα, μαζί τους πιάσανε οι Αυστριακοί, αλλά αυτόν τον άφησαν τελικά ελεύθερο και συνεχίζει το όραμα του Ρήγα. Ο Μάρκος θα γνωριστεί μαζί του στην Κέρκυρα και πρώτος αυτός θα παίξει τον «Θούριο» με τον ταμπουρά του στους Σουλιώτες. Η σπίθα γίνεται σιγά σιγά φωτιά.

Η καταγωγή σας είναι από το Σούλι και το Ζάλογγο. Πόσο σημαντικό είναι να διασώζουμε την τοπική μας ιστορία;

Μαθαίνοντας ότι κατάγομαι από το Σούλι, ήταν αναπόφευκτο κάποια στιγμή να γράψω ένα μυθιστόρημα για εκείνη την εποχή. Είναι που ο

Καζαντζάκης έγραψε τον *Καπετάν Μιχάλη* του, και είπε λόγια με βάθος στην *Αναφορά στον Γκρέκο*. Είναι που, αν δεν σκάψεις μέσα σου, αν δεν βρεις τις ρίζες, ποτέ δεν θα μάθεις ποιος στ' αλήθεια είσαι. Ως άνθρωπος. Και ως γένος. Κι αν δεν ξέρεις ποιος στ' αλήθεια είσαι, χάνεσαι στη δίνη της εποχής. Όπως και η χώρα. Νομίζω ότι είναι θέμα αυτογνωσίας και ταυτότητας.

Στο τέλος του βιβλίου ξεχωρίζετε από την υπόλοιπη βιβλιογραφία που χρησιμοποιήσατε τον Όμηρο, τον Αισχύλο, τον Σοφοκλή, τον Ευριπίδη και τον Αριστοφάνη με τον τίτλο: «Οφειλές». Θέλετε να μας εξηγήσετε;

Έχει γραφτεί ορθά από κάποιους κριτικούς ότι το *Μαύρο φυλαχτό* είναι ένα πολυεπίπεδο μυθιστόρημα. Μεταξύ άλλων καταπιάνεται και με τη γέννηση της εθνικής συνείδησης. Αυτό γίνεται μέσα από τη γνωριμία του Μάρκου με τις νέες ιδέες, την εσωτερική διαδρομή του ήρωα και την πλοκή του έργου, γίνεται όμως και συμβολικά και διακειμενικά. Δεν είναι τυχαίο που η ιστορία βαστά 10 χρόνια, ότι εκείνη που αγαπά τη λένε Ελένη, ότι η πλοκή του έργου αφορά πολιορκίες. Μήπως η συνάντηση των γυναικών μέσα στην εκκλησία, προς το τέλος του βιβλίου, σας θυμίζει τις *Εκκλησιάζουσες* του Αριστοφάνη; Το *Μαύρο φυλαχτό* κρύβει αινίγματα που δεν θα τα αντιληφθεί ο αναγνώστης με την πρώτη ανάγνωση.

Ο ήρωάς σας και αφηγητής του βιβλίου σας, ο Μάρκος, βρίσκεται ανάμεσα σε αδιέξοδα αλλά αγωνίζεται για την αδελφική αγάπη, την υπόληψη, την αξιοπρέπεια και τον έρωτα. Ποιες αξίες θεωρείτε εσείς αδιαπραγμάτευτες;

Θα προτιμούσα να μιλήσω για τις αξίες που θεωρεί ο Μάρκος αδιαπραγμάτευτες, από το να μιλήσω για τις δικές μου. Νομίζω πάντως ότι έχουμε και κάποιες κοινές. Η αξία της Ελευθερίας είναι αδιαπραγμάτευτη. Αν και υπάρχουν στιγμές που ο Μάρκος λιποψυχεί. Όπως λέει κι ο ποιητής: «θέλει αρετή και τόλμη η ελευθερία». Η κάθε ελευθερία, θα συμπληρώσω, για να έρθω και στα δικά μας.

Περιγράψτε γλαφυρά τον βάνουσο τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζονταν οι γυναίκες την εποχή εκείνη. Η σημερινή γυναίκα για ποια δικαιώματα θεωρείτε πως αγωνίζεται;

Πραγματικά, ο τρόπος που αντιμετωπίζονταν οι γυναίκες τότε ήταν βάνουσος, αν και οι γυναίκες στο Σούλι θεωρούνταν πολύ σημαντικές. Δεν είναι μόνο η ιδιαιτερότητα της σουλιώτικης βεντέτας. Πρωτοστατούσαν στις μάχες, εκπροσωπούσαν τις φάρες όταν είχαν διαφορές. Κι όλα αυτά μερικά χιλιόμετρα μακριά από τα χαρέμια του πασά. Στις μέρες μας όλα είναι πιο εύκολα. Στον δυτικό κόσμο, τουλάχιστον. Σίγουρα οι γυναίκες κουράζονται περισσότερο και αμείβονται λιγότερο από τους άντρες, αλλά τουλάχιστον είναι ελεύθερες. Το μεγάλο ζήτημα για τη γυναίκα του σήμερα κρύβεται στις μπούρκες.

Ποιοι είναι οι συγγραφείς που έδωσαν ώθηση στη δική σας συγγραφική πένα;

Οι αρχαίοι τραγικοί, ο Σαίξπηρ, ο Ντοστογιέφσκι είναι οι βασικές επιρροές μου. Με κερδίζουν οι συναρπαστικές ιστορίες με βάθος. Μυθοπλαστικά έργα τα οποία καταπιάνονται με το υψηλό, δίνοντας εξίσου βάση στην πλοκή, στους χαρακτήρες και στη γλώσσα. Το μαγικό τρίγωνο σε ισορροπία.

Ποια η αίσθησή σας για την πορεία του μυθιστορήματος στη χώρα μας;

Δυστυχώς, η νέα γενιά συγγραφέων δεν ασχολείται ιδιαίτερα με το μυθιστόρημα. Ίσως λόγω έλλειψης χρόνου, ίσως επειδή οι μικροί εκδότες δεν τολμούν να επενδύσουν στα μεγάλα βιβλία, λόγω κόστους. Προτιμούν τα διηγήματα. Μου αρέσουν πολύ τα διηγήματα αλλά το κακό είναι ότι το παγκόσμιο λογοτεχνικό παιχνίδι παίζεται στο μυθιστόρημα. Πάντα το παιχνίδι της πεζογραφίας παιζόταν στο μυθιστόρημα. Οι προηγούμενες γενιές το υπηρετούν πιστά, οι νέοι συγγραφείς σαν να διστάζουν. Ευτυχώς, όχι όλοι.

Ποιο-α βιβλίο-α διαβάσατε πρόσφατα και θα θέλατε να μας προτείνετε;

Η αλήθεια είναι ότι τα τελευταία μου αναγνώσματα είναι ιστορικά εγχειρίδια και δοκίμια που αφορούν την αισθητική του κινηματογράφου. Ξέρετε, είμαι και σεναριογράφος. Με τη λογοτεχνία καθαρίζεις τον πυρήνα σου, με τον κινηματογράφο εφορμάς στον κόσμο. Από λογοτεχνία να προτείνω τον *Σκοτεινό Αρκτικό* του Ίαν ΜακΓκούαιρ (εκδόσεις Ψυχογιός). Υποψήφιο για Booker το 2016. Σκοτεινό και σκληρό, όμως ολοζώντανο. Φοβερή γραφή, σε ρουφάει.

Γράφετε κάτι αυτή την περίοδο;

Με ενδιαφέρει να συνεχίσω γράφοντας ιστορικά μυθιστορήματα, γι' αυτό και έχω ήδη ξεκινήσει την έρευνα για το επόμενο. Όταν θα αισθανθώ έτοιμος, ελπίζω σύντομα, θα βάλω μπρος και τη γραφή. Αν και, για να πω την αμαρτία μου, έχω και μια δεύτερη ιδέα.

Μαύρο φυλαχτό

Από το Σούλι ως τους Κορφούς: Ιστορικό μυθιστόρημα

Βαγγέλης Μπέκας

Ψυχογιός

448 σελ.

ISBN 978-618-01-1909-1

Τιμή: €16,60